MEMORANDUM (MOU) OM SIKKERHETS-, FORSVARS- OG BEREDSKAPSSAMARBEID MELLOM NORGE OG ISLAND

1. Deltakere

Dette dokument utgjør en MOU mellom Norge og Island (heretter kalt deltakerne) om sikkerhets-, forsvars- og beredskapssamarbeid.

2. Formål og virkeområde

2.1 Formål

Denne MOU har som formål å stadfeste den politiske viljen til et utvidet samarbeid mellom islandske og norske myndigheter i fredstid innenfor sikkerhets-, forsvars-, beredskaps- og redningsspørsmål i det nordatlantiske området.

Islands og Norges beslutning om å styrke dette tosidige samarbeidet i fredstid vil blant annet innebære jevnlige konsultasjoner og økt koordinering og samarbeid for å bidra til bedre beredskap på disse områdene. Samarbeidet er basert på Den nordatlantiske traktat, landenes medlemskap i Nato og de forpliktelser dette medfører. Denne MOU vil ikke berøre eller påvirke disse forpliktelsene.

Deltakerne er enige om at de har en rekke felles interesser i det nordatlantiske område. Deres overordnede mål er å bidra til varig stabilitet og sikkerhet i dette området. Ivaretakelse av de felles interesser kan møtes gjennom et styrket samarbeid mellom deltakerne, som utvikles i fellesskap med andre Nato-land i det samme område.

Deltakerne tar sikte på å underrette allierte innenfor Nato om denne MOU og dens iverksettelse. Deltakerne vil ta sikte på styrking av konsultasjoner og koordinering blant allierte om nordatlantiske sikkerhetsspørsmål i bredere forstand.

2.2 Virkeområde

Denne MOU er ikke å anse som en traktat i henhold til Wien-konvensjonen av 1969.

Denne MOU er ikke ment å stå i strid med nasjonalt lovverk eller folkeretten, eller med foreliggende internasjonale avtaler som kommer til anvendelse mellom deltakerne. I tilfelle motstrid vil nasjonalt lovverk eller folkeretten og foreliggende internasjonale avtaler som kommer til anvendelse mellom deltakerne, gå foran. Deltakerne vil underrette hverandre om en eventuell motstrid.

2.3 Omfang

Til grunn for samarbeidet ligger den norske og den islandske regjerings beslutning om å tilby et styrket samarbeid på følgende områder:

2.3.1 Informasjonsutveksling og opplæring

Deltakerne tar sikte på å gjennomføre halvårlige konsultasjoner på embedsnivå mellom de berørte departementer, annen hver gang i henholdsvis Island og Norge. Et konsultasjonsprogram vil bli utarbeidet regelmessig og godkjent av deltakerne.

Deltakerne vil utveksle kontaktpunkter på embedsnivå mellom de berørte departementer samt eventuelle kontaktpunkter på etatsnivå.

Deltakerne tar sikte på å styrke kontakten mellom sine politi- og sikkerhetsmyndigheter.

Norge tar sikte på å bidra til utdanning og trening av islandsk personell blant annet innen luftovervåkning og ledelse, etter nærmere avtale mht. varighet og omfang. Norge tar også sikte på å bidra til videreføring av kurs for islandsk personell i etterretning og sikkerhet.

2.3.2 Søk- og redningstjeneste og sivil beredskap

På grunnlag av denne MOU tar deltakerne sikte på å utarbeide en avtale mellom de respektive departementer om blant annet utveksling av informasjon om overvåking av sjøtrafikken, søk- og redningstjeneste, et eventuelt samarbeid om anskaffelse av utstyr, herunder nye redningshelikoptre, og sivil beredskap.

2.3.3 Forsvarssamarbeid

Basert på felles behov tar deltakerne sikte på å fremme mulighetene for besøk, øvelser og annen forsvarsvirksomhet blant annet med spesialstyrker, marine- og kystvaktfartøyer, og norske kampfly og overvåkningsfly på Island og i islandsk luft- og sjøterritorium.

2.3.4 Planlegging og aktiviteter

Deltakerne har som målsetting å styrke samarbeidet om planlegging og aktiviteter av luft,- sjø- og kystvaktstyrker i området på og rundt Island.

3. Vertslandsstøtte

Islandske myndigheter vil gi vertslandsstøtte til norsk personell og aktivitet i forbindelse med samarbeidsaktiviteter på islandsk territorium innenfor rammen av denne MOU. Island vil dekke utgifter knyttet til forlegning, forpleining og

nødvendig støtte på bakken og bruk av infrastruktur på Keflavikbasen. Omfanget og type støtte som ytes vil bli avtalt før aktiviteten finner sted.

For forsvarssamarbeidet vil Nato-standarder og -prosedyrer for vertslandsstøtte (inkludert MC319/1, MC 334/1, AJP 4.5(A), STANAG 3113 og STANAG 2034) bli lagt til grunn.

Utover denne MOU tar deltakerne sikte på å utarbeide en detaljert teknisk avtale og en oversikt over behov forbundet med aktuelle øvingsaktiviteter på Island. Det eksakte behov forbundet med de ulike typer tilstedeværelse og øvingsvirksomhet på Island vil bli definert forut for hver enkelt aktivitet.

4. Statusspørsmål mv.

Status-, jurisdiksjons-, disiplinær-, og erstatningsspørsmål for styrker og personell tilhørende en deltaker som deltar i forsvarssamarbeid under denne MOU og i den forbindelse oppholder seg på den andre deltakerens territorium, vil bli håndtert i samsvar med bestemmelsene i Natos statusavtale for utplasserte styrker (SOFA).

Island har ratifisert Natos SOFA fra 1951. Denne avtalen vil være en del av grunnlaget for det utvidede samarbeidet mellom Norge og Island, som vil inngå i et bredt anlagt samarbeid mellom Norge, Island og andre Nato land i det nordatlantiske området.

5. Kostnader

Hver deltaker skal bære de kostnader som er forbundet med egne aktiviteter i henhold til denne MOU, med mindre deltakerne blir enige om noe annet eller med mindre noe annet følger av denne MOU eller tekniske avtaler som inngås innenfor rammen av denne MOU. Denne MOU omhandler ikke overføring av midler mellom deltakerne.

6. Utveksling og beskyttelse av gradert informasjon

All utveksling av gradert informasjon som utveksles eller genereres i forbindelse med aktivitet under denne MOU skal brukes, sendes, oppbevares og håndteres i samsvar med deltakernes lovgivning og sikkerhetsbestemmelser samt eventuelle bilaterale sikkerhetsavtaler mellom deltakerne, dog slik at deltakerne som et minimum skal følge beskyttelsesreglene i "Security within the North Atlantic Treaty Organisation", C-M(2002)49 av 17. juni 2002 med senere endringer.

Hver deltaker vil treffe alle lovlige tiltak for å sikre at gradert informasjon som er utlevert eller generert i forbindelse med aktivitet under denne MOU ikke blir utlevert til tredjeparter uten samtykke fra den annen deltaker.

7. Tvisteløsning

Enhver tvist om fortolkningen eller anvendelse av denne MOU skal løses gjennom samråd mellom deltakerne på lavest mulig nivå, og ikke henvises til noe nasjonalt eller internasjonalt tribunal eller til annen tredjepart.

8. Generelle bestemmelser

Denne MOU vil få virkning når den er undertegnet av begge deltakerne.

Denne MOU kan på ethvert tidspunkt endres etter avtale mellom deltakerne.

Hver av deltakerne kan la denne MOU opphøre med 120 dagers skriftlig varsel til den andre deltaker. I et slikt tilfelle skal all gradert informasjon som er utvekslet eller generert innenfor rammen av denne MOU fortsatt være underlagt beskyttelse i samsvar med bestemmelsene i punkt 6. i denne MOU.

Denne MOU er utformet på to språk, norsk og islandsk, i fire originaler samt en godkjent engelsk oversettelse.

Jonas Gahr Støre
Norges utenriksminister

Valgerdur Sverrisdottir
Islands utenriksminister